

Partnerskabsaftale mellem Mariagerfjord Kommune og Læreruddannelsen i UCN

Indledning

Når læreruddannelsen i University College Nordjylland og Fagenheden Skole i Mariagerfjord Kommune underskriver denne partnerskabsaftale, er det med afsæt i læreruddannelsesbekendtgørelsen fra 2013 og intentionerne bag denne om 'mere folkeskole i læreruddannelsen' og en 'bedre og styrket praktik'. Hvis intentionerne skal indfris, kræver det et større og bedre samarbejde mellem læreruddannelsen og kommunens skoleafdeling og med de forskellige skoler. Det skal ske ved, at kommunen og skolerne forstår sig selv som partnere i opgaven med at uddanne dygtige lærere – og mere konkret ved, at der etableres tættere samarbejde mellem lærerstuderende, undervisere på UCN og lærerne på skolerne samt deres elever.

Partnerskabsaftalen er gældende for de kommende 2 år eller indtil en af partner opsiger den.

Mål med partnerskabet

Gennem partnerskabet ønsker Mariagerfjord Kommune og Læreruddannelsen i UCN at kvalificere og styrke:

- Den fælles forståelse for folkeskolens og læreruddannelsens opgaver og udfordringer - og muligheden for gennem samarbejde at kvalificere såvel udvikling af uddannelsen som af skolen.
- Kvaliteten af de lærerstuderendes praktik, så praktikperiodern bliver centrale i de studerendes uddannelse til lærer.
- Praksissamarbejdet imellem praktikperioderne mellem elever, lærere og ledelse på praktikskolerne og studerende og undervisere fra læreruddannelsen – med det sigte at gøre skolens praksis til genstand for undersøgelser, erfaringsudveksling og læring for alle parter.
- Det tværgående samarbejde mellem kommune, skoler og læreruddannelsen om forsknings- og udviklingsprojekter, lokale og kommunale tiltag og indsatser mv. – af interesse for alle parter.

Baggrund

Partnerskabsaftalen er styret af følgende dokumenter

- Bekendtgørelse om uddannelse til professionsbachelor som lærer i folkeskolen
- Læreruddannelsens studieordning og bestemmelserne om praktik
- Folkeskoleloven
- Aftale mellem Uddannelsesministeriet og Kommunernes Landsforening om samarbejde mellem professionshøjskoler og kommuner om praktik i læreruddannelsen, dateret 24. maj 2013

For at målet om 'mere folkeskole i læreruddannelsen' og en 'bedre og styrket praktik' kan realiseres, indgik Ministeriet for Uddannelse og Forskning (UFM) og Kommunernes Landsforening (KL) den 24. maj 2013 en aftale om, hvordan og under hvilke vilkår opgaverne med praktikvirksomhed håndteres mellem kommunerne, skolerne og læreruddannelsen. Af aftalen mellem UFM og KL fremgår de betingelser, der gælder for parterne i denne partnerskabsaftale.

Som følge heraf er partnerskabsaftalen todelt: Den handler grundlæggende om samarbejdet om *praktikvirksomhed*, som både omfatter *praksissamarbejde* og *praktik*.

Praktik

I læreruddannelsens bekendtgørelse forstås praktik som et selvstændigt fag, der både har *en praktisk pædagogisk og en analytisk dimension*. Omfanget er i alt på 30 ECTS og faget har egne kompetencemål – med progression i færdigheds- og vidensmål og prøver efter hvert af de 3 praktikniveauer.

Praktikperioderne, som typisk har et omfang af 10 ECTS/6 uger og placeres så de giver mening i forhold til de studerendes øvrige studieforløb – i dialog med praktikskolerne. Prøverne afvikles i forlængelse af praktikperioderne – således at de studerende har tid til at færdiggøre deres praktikopgave. Ved prøverne deltager som eksaminatorer en underviser fra læreruddannelsen og en praktiklærer. Det kan være den konkrete praktiklærer, en anden praktiklærer fra skolen eller en lærer med tilsvarende kompetencer.

De nærmere og mere konkrete bestemmelser om og indholdsbeskrivelser af praktik fremgår af Praktiknøglen, der indgår i studieordningen og findes på UCN's hjemmeside (www.ucn.dk). Organisering og administration af praktikforløbene foregår for både læreruddannelsens og praktikskolernes vedkommende på Professionshøjskolernes Praktikportal (www.uc-praktikportal.dk)

Praksissamarbejde

I modsætning til praktik er praksissamarbejde ikke et selvstændigt fag i læreruddannelsen. Praksissamarbejde er snarere et kendetegn ved undervisning i en professionsuddannelse som læreruddannelsen. Alle fag i læreruddannelsen skal "skabe en kobling mellem teori og praksis med henblik på, at den studerende erhverversig teoretisk funderede praktiske færdigheder (..)" (BEK nr. 1068). Hensigten er, at de lærerstuderende og deres undervisere etablerer samarbejder med skoler, lærere og elever – eller omvendt. På den måde bliver der tale om et win-win-samarbejde.

Praksissamarbejde kan have mange former lige fra elektronisk kommunikation og udveksling af materialer til aktiviteter i samme rum – enten på skolen, på læreruddannelsen eller i lokalområdet og i naturen. På samme kan samarbejdet have en kortere eller længere udstrækning. Indholdet vil typisk knytte an til undervisning, forskning- og udviklingsarbejde eller have karakter af fælles undersøgelse og eksperimenter. I Praktiknøglen på UCN's hjemmeside findes et inspirationsmateriale.

Det konkrete praksissamarbejde aftales med den enkelte skolens ledelse og gennemføres før eller efter praktikforløb. Praksissamarbejde kan også foregå i semestre, hvor der ikke er praktik – og være et resultat af en aftale mellem en lærer, en klasse eller et team og en underviser og et hold på læreruddannelsen.

Uddannelsesindsatser i Mariagerfjord kommune

Samarbejdet om elevers læring på Mariagerfjord Kommunes skoler er funderet i begrebet professionel kapital og et fælles værdigrundlag for samarbejdet. Generelt har Mariagerfjord Kommune fokus på tværfaglige samarbejder på tværs af Børn og Familie, det etablerede makkerskolefællesskab, andre skoler i kommunen, Ungdomsskolen, erhvervsskoler og Kulturskolen.

Overordnede indsatser i 2017-18 og 2018-19

På skoleområdet er vi optaget af at arbejde med etablering af strukturer og metodiske tilgange, der styrker kvaliteten af samarbejdet og bevægelsen mod en kultur for øget (tvær)professionelt samarbejde. Mariagerfjord kommunes skoler medvirker i skoleåret 2017-18 og 2018-19 i PLF Nord, som er et tværkommunalt samarbejde mellem 6 nordjyske kommuner om udvikling af professionelle læringsfællesskaber (PLF). Det er sigtet at videreudvikle en kultur for fælles samarbejde om elevers læring og trivsel med afsæt i data.

Igennem forløbet er medarbejdere blevet introduceret for grundlæggende principper og det teoretiske udgangspunkt for at videreudvikle arbejdsgange gennem et dataorienteret samarbejde mellem professionelle, der skal understøtte kerneopgaven med børns læring og trivsel. Pædagogiske medarbejdere har øvet sig i nye arbejdsgange og har tilegnet sig redskaber til mødeoptimering og sparring i team, der skal medvirke til at styrke undervisningen.

Andy Hargreaves¹ beskriver udviklingen mod en kultur for professionelle læringsfællesskaber i tre bølger eller faser. I anden bølge, hvor tilegnelsen af metodiske tilgange øves, opstår der en risiko for, at professionelle læringsfællesskaber bliver en metodik og ikke en kultur, hvor redskaberne anvendes for redskabernes skyld og hvor målet forsvinder i øvelsesarbejdet.

Sammenhæng og indsatser i 2019-20

Mariagerfjord Kommunes skoler arbejder i de kommende år vedholdende med at understøtte en kultur for PLF, hvor skolerne anvender det lærte med afsæt i lokale indsatsområder. En fælles uddannelsesindsats på skolerne for skoleåret 2019-20 er et makkerskolesamarbejde om "Inkluderende læringsmiljøer og klasseledelse". Forløbet skal understøtte overgangen til den tredje bølge, hvor professionelle pædagogiske medarbejdere automatiserer de tillærte redskaber og metodikker med afsæt i konkret og fællesgjort undervisningspraksis. Skoleåret 2019-20 vil være et år, hvor professionelle videreudvikler samarbejdskulturen gennem gennem undersøgelse af andres og egen praksis.

Målet med forløbet er at understøtte professionsudvikling og efteruddannelse, hvor der er kort fra ord til handling og direkte adgang til at overføre teoretisk viden til ny brugbar praksis i undervisningen.

Skolerne er fordelt i tre makkerskolegrupper, som samarbejder om at tematisere fælles forløb, under den overordnede overskrift. Konkret vil forløbet indebære gensidige besøg i hinandens praksis, på tværs af skoler, hvor teams eller dele af teams observerer og giver feedback på hinandens praksis. Teams og medarbejdere skal lære om - og af hinandens praksis og didaktiske og pædagogiske refleksioner. Med forløbet ønsker Mariagerfjord Kommunes skoler at øge kapaciteten for fremtidig læring gennem videndeling på tværs af kommunens skoler. Det skal ske gennem forløb, der giver mulighed for afprøvning af alternative indsatser, udvikling af ny viden og transfer. Hensigten er, at flest mulige pædagogiske medarbejdere får mulighed for at se ind i andres og dele egen praksis.

---

¹ Andy Hargreaves; 2018

Af øvrige interessefelter for praktik og praksissamarbejde kan nævnes:

I Mariagerfjord Kommune arbejder vi sammen om at skabe et godt børne- og ungeliv. Det handler om, at børn og unge har mulighed for at trives, udvikle sig og lære. Det har de blandt andet, når de oplever voksne, der tager voksenansvaret på sig, når de oplever, at de indgår i meningsfulde fællesskaber, og når de er fysisk sunde og har tiltro til egne evner og eget værd.

<http://intranet.mariagerfjord.dk/Politikker%20og%20strategier.aspx?M=SP&GUID={E434F3CF-E3B8-4C02-8859-5FE44A4E0170}>

Børnepolitikken afspejles i tilgangen til arbejdet med eleverne på skolerne, hvor signifikante voksne er bærende i forhold til at understøtte elevernes oplevelse af at være i et fællesskab. Visionen afspejles således i den måde vi tænker generelt og afspejler sig i forskellige fokus områder:

Fællesskabende indsatser i forbindelse med inklusion

Generelt er der et fokus på transfer mellem specialundervisningen og undervisningen i almenområdet. Inklusion og indsatser der fremmer fællesskaber blandt eleverne er en løbende indsats i kommunen. Bl.a. har alle skoler uddannede inklusionsvejledere, der er tovholdere på processerne på de enkelte distriktsskoler.

Astrup Specialskole er kommunens folkeskole for elever med vidtgående generelle indlæringsvanskeligheder. Øvrige skoler med elevgrupper med særlige vanskeligheder er Assens Skole, Arden Skoles K-klasser og Rosendalskolen. Alle skolers hjemmesider beskriver elevgrupper og indsatser.

Læsning

Mariagerfjord Kommune har en læsestrategi som er udarbejdet med henblik på at styrke en fælles kommunal-tilgang til læse- og skriveindsatsen, hvor der tilstræbes sammenhæng mellem de indsatser, der foregår i skolen omkring læseindlæring. Der er fokus på læsning og skrivning i alle fag i hele skoleforløbet. Den centrale læsekonsulent og et netværk af læsevejledere på alle skoler understøtter dette.

Undervisnings af tosprogede elever

Fra skoleåret 2011-12 er der etableret ny modtagestruktur på skoler, som en del af en større fælles kommunal indsats, som spænder over hele forvaltningen og spiller sammen med såvel boligområdet, arbejdsmarked og fritid. Elever i modtageforhold modtages således i et 3-6 måneders intensivt sprogforløb i basisdansk på Bymarksskolen, hvorefter eleverne indsluses på distriktsskolerne. Elever på 14 år eller mere starter direkte i et udvidet modtagelsestilbud på Hobro Søndre Skole og MF10. Kompetencemedarbejdere på Bymarksskolen og Hobro Søndre Skole og MF10 arbejder med løbende kompetenceudvikling i dansk som andet sprog på de respektive distriktsskoler såvel som de varetager opstartsforløb i forbindelse med elevers indslusning. Distriktsskolerne har etablerede ressourcepersoner der samarbejder med kompetencepersoner og teams og som varetager elevernes undervisning i sprogband.

Naturskolen

I relation til Åben Skole, kan en del af praktikken gennemføres i samarbejde med naturvejlederen på Mariagerfjord Naturskole. Det kan være planlægning af forløb eller nogle dage med aktiviteter i naturen. Naturskolen tilbyder aktiviteter i alle folkeskolens fag og mulighederne er mangesidige. Eksempler på aktiviteter kan være opbygning af lejr og tilberedningen af mad over bål, på trangia, i pizzaovne osv. Et sådant forløb kan indeholde matematik i forhold til mængder, brændværdi, varmetab, opmåling. Faglig læsning, madkundskab - hvad har vi af lokale råvarer og hvad kan vi selv finde (urter, krabber, rejer, vildt fra en jæger osv.) I sommerhalvåret kan der også arrangeres ture på vandet i kano og kajak.

Kultur

I forhold til det kulturelle område har alle skoler en koncert i hver afdeling hvert skoleår. Koncerterne er etableret i samarbejde med Levende Musik I Skolen (LMS).

Skolerne har en kulturkoordinator og en kulturel læreplan. Den kulturelle læreplan arbejder desuden med den Åbne Skole lokalt.

Rammerne for samarbejdet

En partnerskabsaftale er et udtryk for et samarbejde, hvor de forskellige parter har forskelligt ansvar. Disse ansvarsområder fremgår nedenfor:

Om ansvar og samarbejde mellem kommune og læreruddannelsen

- Kommunen udvælger en eller flere kontaktpersoner, som varetager det overordnede samarbejde om praktikvirksomhed med læreruddannelsen.
- Kommunen udvælger de praktikskoler, som skal indgå i samarbejdet.
- Kommunen fordeler det udbetalte refusionstaksameter som honorar til praktiklærerne.
- Kommunen sikrer, at der på alle skoler, hvor der kommer studerende i praktik, er uddannede praktiklærere/praktikvejledere. Hvis dette ikke er tilfældet udarbejder kommunen en plan for kompetenceudvikling af praktikskolernes lærere.
- Læreruddannelsen ved UCN udbyder hvert år PD-modulet Praktikvejleder til læreruddannelsen – samt praktiklærerkurser.
- Læreruddannelsen tilbyder løbende opdatering af praktiklærere/praktikvejledere som er medlemmer af praktikvejleder-netværket.
- Læreruddannelsen opfordrer uddannede praktiklærere til at søge beskikkelse som censorer i faget praktik.
- Læreruddannelsen og kommunen/skolerne aftaler omfang, ansvarsfordeling og rammer for den fortsatte evaluering og kvalitetssikring af praktikken.

Om ansvar og samarbejde mellem skolens ledelse, lærere og Læreruddannelsen

- Skolen udarbejder en obligatorisk uddannelsesplan, hvori den beskriver, hvordan, der arbejdes med praktik på skolen – og hvordan den forstår sig selv som et uddannelsessted. I uddannelsesplanen fremgår det desuden, hvilke krav skolen stiller til de lærerstuderende i praktik, hvad de studerende kan forvente sig af skolen og hvordan skolen og praktiklærerne støtter og vejleder de studerende i arbejdet med kompetencemålene.
- Skolen udnævner en praktikkoordinator, som organiserer praktikken på skolen, og som er læreruddannelsens kontaktperson på skolen.
- Skolelederen udvælger de teams og lærere, der varetager opgaverne med praktik og praksissamarbejde.
- Skolen sikrer, at de studerende kun kommer i praktik hos lærere, der har linjefag eller tilsvarende kompetencer.

- Læreruddannelsen tilbyder vejledning og støtte til praktikskolen og praktiklærerne i forbindelse med håndtering af opgaver med praktik – herunder arbejdet med Praktikportalen.
- Skolen organiserer de studerendes praktik i overensstemmelse med studieaktivitetsmodellen, så de er fuldtidsstuderende i praktik - så arbejdsbyrden svarer til ca. 40 arbejdstimer pr. uge. De studerendes tilstedeværelse tilstræbes at ligne de faste læreres, så praktikoplevelsen bliver så virkelighedsnær som mulig.
- Der er plads og tid til, at man både kan arbejde som lærer og som studerende i praktik. I den forbindelse fastlægger skolen med udgangspunkt i studieaktivitetsmodellen, hvilke aktiviteter den studerende skal deltage i ud over forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af undervisning samt vejledning. Det drejer sig bl.a. om observation af undervisning, deltagelse i elevsamtaler, teamsamarbejde og samarbejde med skolens ressourcepersoner samt med forældrene.
- Praktiklærerne har kontakt med de studerende allerede fra skoleårets/studieårets begyndelse, og følger dem gennem hele praktikperioden.
- Læreruddannelsen tilknytter undervisere til de studerende i praktik, og disse undervisere varetager samarbejde og kommunikation med de studerende og praktiklærerne – bl.a. på Praktikportalen, ved trepartssamtalen og i forbindelse med vejledning på praktikopgaven og til prøven.
- Skolen og læreruddannelsen samarbejder om planlægningen og gennemførelsen af prøverne – i forhold til bestemmelserne i Praktiknøglen
- Efter aftale med læreruddannelsen kan praktikskolen tilbyde studerende at forestå undervisning af elever ud over de egentlige praktikperioder. Kravet er, at denne undervisning er planlagt i god tid, at læreruddannelsens undervisere deltager som vejledere, og at der er ansvarlige ledelsesrepræsentanter til stede på skolen i den pågældende periode.
- Hvert år afholdes der møde mellem læreruddannelse, skolernes ledere og praktikkoordinatorer om gennemførelse og evaluering af årets praktik.
- Generelt gælder det for samarbejder ud over praktik, at læreruddannelsen aflønner underviserne i læreruddannelsen og kommunen aflønner praktiklærerne.

Om det øvrige samarbejde

Hvert 4. år afholdes møde mellem kommunens skoleafdeling, skolelederne i kommunen og praktiklederne og ledelsen af læreruddannelsen i UCN. På mødet:

- Evalueres og revideres denne aftale.
- Fastlægges rammerne for det fortsatte samarbejde mellem kommunen, (udvalgte) skoler og læreruddannelsen.

Det er ligeledes aftalt, at læreruddannelsen kan indgå aftaler med udvalgte skoler om pædagogiske indsatser i relation til skolen og læreruddannelsen, herunder særlige forsknings- og udviklingsarbejder.

Generelt gælder det for samarbejder ud over praktik, at læreruddannelsen aflønner underviserne i læreruddannelsen og kommunen aflønner praktiklærerne.

Skolechef, Mariagerfjord Kommune den 20-12-2018

UCN, Læreruddannelsen, Aalborg den

14/2019